

ویژه کارکنان شهرداری‌ها، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی شهر و روستا

آموزه‌های منابع طبیعی پایدار

شماره ۴۳

نقش آبخیزداری و آبخوانداری در مدیریت سیل

اقدامات آبخیزداری و آبخوانداری تاثیر گذارترین کار در پیشگیری و مهار سیل در حوزه های آبخیز کشور می باشد و عملکرد قابل توجه و مناسبی در حد اعتبارات تخصیص یافته و نیز مقیاس کاری خود داشته است. لذا ضروری است با هم افزایی سایر ارگانها و بخشهای مرتبط در امر سیلاب، توان این عملکرد بنحو قابل توجهی افزایش یافته و خسارات سیل کاهش یابد. اقدامات آبخیزداری و آبخوانداری بطور کلی واجد دو ویژگی عمده در مواجهه با جریان روان آب می باشد:

الف) افزایش زمان تمرکز و ایجاد تاخیر در جریان

ب) افزایش نفوذ و تعدیل جریان

روشهای اصلی مهار سیلاب از زمانهای دور شامل احداث سیل بندها، مخازن، کانالهای سیلاب و احیا پوشش گیاهی می باشند.

ارزیابی اقدامات آبخیزداری و آبخوانداری:

- ۱- حجم آب ذخیره شده سالیانه بطور متوسط ۵۳۰ متر مکعب در هر هکتار در عملیات آبخیزداری در مناطق کوهستانی
- ۲- نفوذ سالیانه بطور متوسط ۱۰۰۰ متر مکعب آب در هر هکتار در عملیات آبخوانداری
- ۳- ارزیابی سیل های گذشته نشان می دهد در مناطقی که فعالیت های آبخیزداری و آبخوانداری بطور کامل انجام گرفته است در ۳۳٪ موارد مانع از شکل گیری سیلاب و در ۶۷٪ الباقی باعث کاهش چشمگیر سیلاب (کاهش دبی اوجف کاهش حجم سیلاب و تاخیر در زمان تمرکز سیلاب) گردیده است.

